

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

16 An lex pœnalis semper obliget, effectu prohibito secuto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVAESTIO XVI.

*An lex panalis semper obliget, effectus
prohibito secuto.*

CASVS.

TITIVS, Sempronio consilium dederat, vt Clericum quendam; à quo iniuriam acceperat, occideret; idemque homicidium eidem Sempronio mandauerat Caius; ambo tamen deinde in se reuersi consilium, ac mandatum reuocarunt; Verùm Caius, hoc non obstante, Clericum adhuc occidit. Quæritur; Vtrum tam Titius, quàm Caius in Excommunicationem inciderint.

SYMMARIVM.

- 1 Tam mandans, quam consulens homicidium, videntur in excommunicationem incidisse, Clerici morte secuta.
- 2 Mandans homicidium per Assassinos, illam statim incurrit.
- 3 Consilij, ac mandati reuocatio, eorum influxum in homicidium non abstulit.
- 4 Consilium, ac mandatum, fuerunt motiuum ad occidendum.
- 5 Ad homicidium concurrerunt magis, quam non Impediens.
- 6 Saltem magis, quam ratum Habens.
- 7 Mandans, quomodo influat in homicidium.
- 8 Consulens quomodo influat.
- 9 Quot modis Consilium dari possit.
- 10 Mandatum reuocans, excommunicationem non incurrit.
- 11 Per mandati reuocationem retraxit influxum.
- 12 Sicut, si è Mandatarij manibus gladium abstraxisset.
- 13 Mandatum, posita reuocatione moraliter amplius non perseuerat.
- 14 Consulens, si motiuum contrarium proposuit, excommunicationem non incurrit.
- 15 Per hoc, Consilium sufficienter reuocauit.
- 16 Abstulit motiuum antea propositum, eiusque vim.
- 17 Si Consulens solis precibus Consilium reuocauit, incidit in censuram.
- 18 Sola preces, non tollunt motiuum datum ad occidendum.
- 19 Sicut ex Homicida manibus gladium non auferunt.
- 20 Mandans homicidium per Assassinos, principaliter excommunicatur.
- 21 Non impediens, impedire tenetur ex officio.
- 22 Si Homicida erat ad homicidium determinatus, Consulens, & Mandans nullam censuram incurrunr.
- 23 Incurrunt tamen, si in Homicida voluntatem occidendi augeant.
- 24 Non incurrunt, quando parato occidere, consulunt percussorem.
- 25 Etiam Consilium, solis precibus reuocans, censuram non incurrit.

R. P. Beati Libr. II.

N

RATIO-

RATIONES DVBITANDI.

2 Sicut Lex pœnalis, non obligat effectu prohibito non secuto; ita quæritur; an semper obliget illo secuto. Videtur enim semper obligare; ideoque tam Titium, quam Caium in excommunicationem incidisse; *Nauarr. cap. 27. num. 133. Vasqu. de restit. cap. 9. §. 1. disp. 1. n. 11. Clauis regia lib. 10. cap. 8. n. 11. Lessius lib. 2. cap. 13. dub. 2. n. 5. Rebell. lib. 2. de rest. quest. 14. sect. 2. n. 5.*

3 Primò; Quia mandans homicidium per Assassinos, statim post datum mandatum, incidit in excommunicationem. *ex cap. 1. De homicidio in 6.* quamuis postea mandatum reuocet. Ergo etiam Titius, & Caius immediatè post datum mandatum, & consilium, in excommunicationem inciderunt, quamuis postea mandatum & consilium reuocauerint.

4 Secundò; Quia mandati, ac consilij reuocatio, non abstulit eorum influxum in homicidium; adhuc enim Clericus, occisus est ex vi mandati, ac consilij, ita vt, si hæc non præcessissent, non fuisset occisus. Omnis autem, ad Clerici homicidium quomodocumque concurrans, saltem secuto homicidio excommunicationem incurrit.

5 Tertio; Quia, si Titius, & Caius, gladium Sempronio dedissent, ad Clericum occidendum, per solam gladij repetitionem sufficienter non reuocassent influxum in homicidium. Sed dando mandatum, & consilium, dederunt illi arma spiritua- lia, hoc est motiuum ad operandum, siue ad Clericum occidendum. Ergo, per solam mandati, & consilij reuocationem, influxum in Clerici homicidium sufficienter non reuocarunt, & consequenter in excommunicationem inciderunt.

Quarto; Quia magis influunt in homicidium mandans, & consulens, etiam post mandati, ac consilij reuocationem, quam non impediens; Sed non impediens, contrahit excommunicationem. Ergo multò magis mandans, & consulens, quamuis mandatum, ac consilium reuocauerint.

Quintò; Denique, quia, etiam si concedatur, Titium, & Caium, per mandati, ac consilij reuocationem, non concurrissè ad homicidium; hoc tamen non tollit, quin excommunicationem incurrerint; nam neque ratum habens Clerici homicidium, ad illud vllò modo concurrat, & tamen hoc non impedit, quin excommunicationem incurrat; *ex cap. Cum quis: de sent. Excom. in 6.* Ergo, etiam si Titius & Caius, per mandati, ac consilij reuocationem, ad homicidium non concurrerint, adhuc in Excommunicationem inciderunt.

NOTABILIA.

Aduertendum est primò; Illum, qui al- terius mandatum exequitur, non ex alio motiuo moueri ad mandatum exequendum, quam vt Mandantis voluntatem exequatur, eique rem gratam faciat. Hinc autem fit, vt mandatum pendeat totaliter à voluntate Mandantis; per hoc enim præcisè, quod Mandans ostendat; sibi non amplius gratam fore operationem mandati, cessat in Exequente totum motiuum operandi; hoc enim totaliter pendet à voluntate Mandantis. Cessante autem motiuo mandati in exequente, si hic adhuc operetur, iam non censetur operari ex motiuo mandati, sed ex aliquo alio motiuo. Vnde Mandans, iam non influet

influet amplius in operationem factam ab Exequente, nec ei magis cooperabitur, quam si nunquam fuisset datum, & consequenter nec subibit pœnas cooperatoribus impositas.

9 Aduertendum est secundo; Illum, qui alterius consilium exequitur, moueri ad exequendum consilium, non ut Mandanti rem gratam faciat, sed ut faciat rem sibi utilem. Hinc autem fit, ut consilium non totaliter pendeat à voluntate Consulenti; eo enim ipso, quod Consulens semel persuaserit Exequenti, fore illi utilem operationem, iam non est amplius in eius potestate facere, ut ille non operetur ex tali motiuo, quando non proponit aliud motiuum oppositum sufficiens ad illud retrahendum ab operando. Consulens ergo, non alio modo reuocare sufficiens potest consilium suum, quam proponendo Exequenti motiuum oppositum sufficiens ad illud retrahendum ab operando; sic enim operatio, si ponatur, censetur procedere non tam ex priori motiuo, quam ex malitia Exequentis, ideoque non imputabitur amplius Consulenti; motiuum enim illud iam non censetur amplius datum, sed à Sempronio acceptum.

10 Aduertendum est tertio; Dupliciter dari posse consilium; Primo ostendendo aliquid esse verum, vel falsum, ut si quis persuadeat, aliquem contractum esse licitum, vel non dari in aliquo casu particulari obligationem restituendi &c. Secundo; Ostendendo aliquid esse utile, vel nociuum ipsi Exequenti; conueniens, vel disconueniens; ut si quis persuadeat alteri, ut occidat inimicum propter iniuriam, quam ab illo accepit. Ut ergo Consulens reuocet sufficiens consilium suum primo mo-

do datum, necesse est ut aperiat falsitatem consilij sui, ostendendo v. g. contractum esse illicitum, vel dari in tali casu obligationem restituendi; &c. Ut vero reuocet consilium. Secundo modo datum, ostendere debet, talem operationem non esse illi vel utilem, vel conuenientem; eo enim ipso, quod hoc facit, iam Consultus non censetur moueri ad parandum delictum propter auctoritatem Consulenti, sed si illud exequatur, ex propria malitia exequetur; quocumque autem alio modo reuocetur consilium, nunquam reuocatur sufficiens, quia semper remanet motiuum traditum, à quo Delinquens inducitur ad delictum parandum; sicut, si quis, post traditum alteri enssem ad inimicum occidendum, illum repetat solum, sed non recuperet, non censetur repetere sufficiens, sed censetur ad homicidium concurrere; illique tanquam cooperatori homicidium imputatur. His positis.

RESOLVTIO I.

AD Casum respondetur primò; **C**asum homicidij Mandantem, excommunicationem non incurrisse. *Sayrus lib. 7. cap. 2. num. 11. Molina disp. 33. mem. 6. Vgolinus cap. 14. §. 3. & cap. 16. num. 4. Bonac. de cens. dub. 7. quest. 4. pun. 8. num. 20. & 23. & alij apud istos.*

Primò; Quia Casus, per mandati reuocationem, retraxit influxum quem antea præbuerat per mandatum. Ad excommunicationem autem contrahendam requiritur, ut quis aliquo modo influat in homicidium, eique cooperetur; mandatum enim, & consilium, in tantum sub-

excommunicatione prohibentur, in quantum sunt actiones ad alterius occisionem cooperatioria.

13 Secundo; Quia, si Caius enssem Sempronio commodatum ad Clericum occidendum, è manibus abstraxisset, quamuis deinde Sempronius Clericum illum occidisset, homicidium illud non imputaretur Caio, nec Caius censeretur illi fuisse vlllo modo cooperatus; sed reuocando mandatum, abstulit motiuum, quod idem Sempronius ab illo acceperat ad Clericum occidendum; Ergo, licet Sempronius adhuc Clericum occiderit, tale homicidium non est imputandum Caio, nec Caius vlllo modo illi est cooperatus, & consequenter nec Excommunicationem incurrit.

14 Tertio; Quia mandatum, posita reuocatione, iam non amplius moraliter perseuerat, sed periade est, ac si nunquam fuisse datum, sed si nunquam fuisse datum, ad Clerici homicidium nullo modo concurrisset, ergo posita reuocatione, nullo modo concurrat ad Clerici homicidium, ideoque nec subiacet excommunicationi.

RESOLVTIO II.

15 **R**espondetur secundo; Titium homicidij Consultorem, si consilium reuocauit, proponendo Sempronio motiuum oppositum sufficiens, ad illum retrahendum ab homicidio, in excommunicationem non incidisse. *Sayrus lib. 7. cap. 2. num. 11. & cap. 3. num. 6. Suar. disp. 44. sect. 3. num. 13. Filliuc. tract. 20. cap. 4. num. 34. P. Nauar. lib. 3. cap. 4. num. 27. Siluester v. homic. 1. num. 12. Henr. q. lib. 14. cap. 16. num. 4. & alij communiter.*

Primò; Quia, eo ipso, quod Titius 18 Sempronio proposuit motiuum sufficiens ad illum à Clerici occisione retrahendum, iam Sempronius moueri non potuit ad illum occidendum ab auctoritate Consultentis, cum hic, consilij sui vel falsitatem, vel peruersitatem ostenderit. Ergo motus est totaliter à sua malitià, eique soli proinde imputandum est homicidium, non Titio.

Secundo; Quia Titius, proponendo 17 Sempronio motiuum oppositum sufficiens ad illum ab homicidio retrahendum, abstulit motiuum antea eidem datum ad occidendum; hoc enim, superueniente motiuo opposito sufficiens, rationabiliter amplius illum mouere non potest ad occidendum, perinde ac, si nunquam fuisse propositum. Sed, si Titius nunquam proposuisset motiuum ad occidendum nullum præbuisset concursum ad homicidium, nec in excommunicationem incidisset. Ergo etiam proponendo Sempronio, post datum Consilium ad occidendum, motiuum sufficiens ad non occidendum, nullum censendus est, præbuisse concursum ad homicidium; ideoque nec in Excommunicationem incidisse; ad hanc enim incurramdam, necessario requiritur, vt quis committat delictum sub Excommunicatione prohibutum. Delictum autem sub Excommunicatione prohibutum, in nostro casu principaliter est, Clerici occisio, minus vero principaliter, omnis cooperatio ad talem occisionem.

RESOLVTIO III.

Respondetur tertio; Titium, si solis 18 precibus consilium reuocauit, à Sempronio expetendo, vt à Clerici occisione absti-

abstineret, probabilis Excommunicationem incurrisse. *Nauar. c. 27. num. 353. Azor. par. 3. lib. 2. cap. 8. Bonac. disp. 7. qn. 4. pun. 8. n. 20. & alij apud istos.*

19 Primò; Quia, cum solæ preces non tollant motiuum antea datum ad occidendum, non reuocant sufficienter consilium datum; Ergo occisio censetur adhuc sequuta ex tali motiuo, & consequenter ex consilio; Ergo Titius, per consilium, Clerici occisioni cooperatus est, ac proinde excommunicationem incurrit.

20 Secundò; Quia, si Titius, post datum Sempronio ensẽm ad Clericum occidendum, illum deinde solis precibus repetiisse, nec re ipsa è manibus abstulisset, censetur gladium non sufficienter repetiisse, & sic consequenter ad Clerici occisionem concurrissẽ; vsus enim ipsius gladij adhuc imputari posset tradenti. Sed etiam solis precibus reuocando motiuum datum ad occidendum, re ipsa illud non abstulit, sed Sempronius ab eo adhuc inductus est ad Clericum occidendum. Ergo etiam in hoc casu, consilium sufficienter non reuocauit, sed influxum præbuit ad homicidium; cum enim ipse motiuum dederit ad occidendum, vsus illius motiui semper illi rationabiliter imputatur, tanquam tradenti.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

21 **A**D rationes autem initio propositas responderetur. Ad primam; Mandantem homicidium per Assassinos, statim in Excommunicationem incidere etiã si deinde mandatum reuocet, quia *d. cap. 1.* principaliter prohibetur non homicidium, sed mandatum; At in *Canone Si quis*: mandatum & consilium non prohiben-

tur principaliter, sed solùm accessorie; id enim, quod principaliter prohibetur, est, enormis Clerici percussio, secundario verò omnis cooperatio ad illam. Quando autem aliquid accessorie solùm sub Excommunicatione prohibetur, non incurritur Excommunicatio, nisi sequuto effectu, ac delicto principaliter prohibito. Cum ergo mandatum supponatur à Caio reuocatum ante Clerici occisionem consequenter Caius illi cooperatus non est, ac proinde nec in Excommunicationem incidit.

Ad secundam resp; Negando, per reuocationem mandati, ac consilij primo modo, non fuisse sufficienter sublatum influxum in homicidium; quamuis enim Clericus aliàs non fuisset occisus, nisi præcessisset mandatum, vel consilium, posita tamen reuocatione, homicidium non est secutum ex vi mandati, vel consilij, nisi fortè tanquam ex occasione, quæ non sufficit ad influxum.

Ad tertiam resp; Reuocasse sufficienter mandatum, & consilium primo modo, sicut sufficienter arma repetiissent, si illa è Sempronij manibus abstulissent, illi enim verè abstulerunt motiuum datum ad Clericum occidendum.

Ad quartam resp; Negando magis infuere Mandantem, & Consulentem etiam post consilij, ac mandati reuocationem, quam non impediens, vel enim non impediens, impedire tenetur ex officio, vt Reges, Principes, &c. vel solùm ex charitate, vt omnes alij, qui impedire commodè possunt. Si primum; multo magis influit non impediens, quia illi imputatur homicidium tanquam veræ causæ, ideoque in Excommunicationem

incidit. Si secundum; non magis influunt Mandans, & Consulens reuocato mandato, ac consilio; quia neuter villo modo moraliter influit, ideoque etiam neuter Excommunicationem contrahit.

- 25 Ad quintam resp; Ideo ratam habens Clerici occisionem suo nomine factam incidit in excommunicationem, non quia influat in homicidium, sed quia ita expressè habetur in *cap. Cum quis: de sent. Excom. in 6.* non habetur autem in *Canone. Si quis suadente.* Quod in excommunicationem incidant Mandantes, etiam si in occisionem non influant, sed solum quod excommunicationem incurrant omnes, ad Clerici enormem percussorem concurrentes.

COROLLARIA.

- 26 Colligitur ex dictis primò; Consulentem, ac Mandantem, excommunicationem non ligari, quando delinquens, eodem modo commissurus erat delictum, etiam sine mandato, ac consilio; quia tunc per suum mandatum, & consilium, nihil influunt in delictum, v. g. in Clerici percussorem, vel occisionem; Ad excommunicationem autem incurrendam, requiritur, vt aliquo modo ad delictum principaliter prohibendum concurratur. *Nau. cap. 27. n. 51.*
- 27 Secundò; Consulentem, ac Mandantem, excommunicatione ligari, quando

per suum consilium, vel mandatum augent voluntatem Delinquentis ad patrandum delictum sub excommunicatione prohibitum; quamuis Delinquens, alias delictum illud committere paratus esset; quia augendo voluntatem, cooperantur ad delictum, vel celerius, vel grauius committendum. *Syluester V. Excommunicat. 8. num. 10.*

Tertiò; Consulentem, Excommunicatione non ligari, quando parato facere maius malum, consulit minus; vt, si parato Clericum occidere, consulat illum tantummodo grauius percutere. Quia quamuis hic, per suum consilium, influat in Clerici percussorem, non influit tamen culpabiliter, nec peccat; Consulere enim minus malum, non est peccatum, sed potius opus bonum; ad excommunicationem autem incurrendam requiritur peccatum mortale. *Molina tom. 4. disp. 5. 2. num. 2.*

Quartò; Non esse etiam improbabile, quod consilium solis precibus reuocans, excommunicatione non ligetur, quia posita tali reuocatione, actio iniusta, & Clerici occisio, non censetur amplius provenire à Consulente, sed ab Exequirente, cuius malitiæ imputandum est delictum, tanquam causæ totali. *Reginaldus lib. 10. num. 108.* vide quæ diximus *lib. 1. quest. 14.*

